

Док. бр. 1S-28-O-12-27/1-2

ГОДИШЊИ ИЗВЈЕШТАЈ

**о раду и активностима Међународне комисије за
слив ријеке Саве (Савске комисије)
за период 1. април 2011 – 31. март 2012. године**

Април 2012. године

САДРЖАЈ

Увод.....	5
1. Пловидба.....	8
1.1. Безбједност пловидбе.....	8
1.2. Технички стандарди.....	8
1.3. Спречавање загађења вода проузрокованог пловидбом.....	9
1.4. Инфраструктура пловног пута.....	9
1.5. Пројекти и студије.....	10
2. Интегрално управљање водама.....	12
2.1. Управљање ријечним сливом.....	12
2.2. Спречавање и контрола акцидената.....	13
2.3. Управљање поплавама.....	14
2.4. Пројекти и студије.....	15
3. Међусекторска питања.....	18
3.1. Управљање информацијама.....	18
3.2. Хидролошка и метеоролошка питања.....	18
3.3. Остала развојна питања.....	20
4. Сарадња и учешће јавности.....	21
4.1. Сарадња са међународним организацијама и осталим релевантним институцијама.....	21
4.2. Сарадња са националним институцијама.....	22
4.3. Учесће јавности и укључивање интересних група.....	23
5. Правна питања.....	25
5.1. Протоколи уз <i>Оквирни споразум о сливу ријеке Саве (FASRB)</i>	25
5.2. Административно управљање и правна подршка.....	26
6. Финансијска питања.....	27
6.1. Буџет.....	27
6.2. Пројекти и студије финансирани у оквиру посебних фондова.....	28
6.3. Остале активности.....	28
Додатак I – Попис чланова и замјеника чланова Савске комисије	
Додатак II – Попис стручних група Савске комисије	
Додатак III – Попис састанака са интересним групама који су организовани од стране Савске комисије	
Додатак IV – Преглед активности које су организоване за прославу Дана ријеке Саве 2011. године	
Додатак V – Листа скраћеница	

Увод

Општи задаци и надлежности Међународне комисије за слив ријеке Саве (Савска комисија) дефинисани су *Оквирним споразумом о сливу ријеке Саве (Оквирни споразум, FASRB)* и, детаљније, Анексом I *Оквирног споразума – Статутом Међународне комисије за слив ријеке Саве*. Обавеза Савске комисије да подноси годишњи извјештај о свом раду и активностима Странама *Оквирног споразума* произилази из члана 10. Анекса I *Оквирног споразума*.

На тој основи је припремљен *Годишњи извјештај о раду и активностима Савске комисије за 2011. годину*. *Извјештај* покрива финансијску 2011. годину Савске комисије, односно период од 1. априла 2011. до 31. марта 2012. године. Сви програми рада и планови рада који су наведени у оквиру *Годишњег извјештаја* такође одговарају наведеној финансијској години.

Током овог извјештајног периода је уложен значајан труд на остваривању даљег напредовања у спровођењу *Оквирног споразума* као и на додатном јачању основе за будуће спровођење *Оквирног споразума* кроз обезбјеђивање додатне посвећености страна *Оквирног споразума* главним активностима Савске комисије.

У том циљу, током извјештајног периода, Савска комисија је организовала Трећи састанак држава Страна *Оквирног споразума* (Брдо, 31. маја – 1. јуна 2011. године) и одржала двије сједнице – 26. сједницу (Загреб, 21-22. априла 2011. године) и 27. сједницу (Загреб, 12-13. октобра 2011. године).

Трећи састанак држава страна *Оквирног споразума* (слика 1), којем су присуствовали високи званичници четири државе, као и представници међународних институција и организација, послужио је као изванредна прилика да се изврши преглед резултата које је Савска комисија постигла у периоду од претходног састанка (одржаног у јуну 2009. године). Састанак је јасно показао:

- да *Оквирни споразум* представља добру основу за даљи развој и интензивирање сарадње у региону, као и додатно унапређење сарадње између националних институција држава Страна *Оквирног споразума*, посебно коришћењем механизма Савске комисије и активности које су кроз њу спроведене;
- да је Савска комисија препозната од стране међународних партнера као важан регионални играч и чврста основа за добру сарадњу, те да обезбјеђује синергију у сарадњи са другим међународним организацијама и институцијама.

Главни резултати састанка су:

- усвајање *Извјештаја о спровођењу Оквирног споразума о сливу ријеке Саве и раду Савске комисије за период од 1. априла 2009. до 31. марта 2011. године*, који описује напредовање Савске комисије и држава Страна *Оквирног споразума* у његовом спровођењу, те одражава информације обезбјеђене у *Другом државном извјештају о спровођењу Оквирног споразума о сливу ријеке Саве*,
- усвајање *Декларације*, којом се постављају смјернице за даље спровођење *Оквирног споразума* и покреће одређени број конкретних активности у циљу његовог ефикасног спровођења,
- изражавање јаке подршке новој *Стратегији о спровођењу Оквирног споразума о сливу ријеке Саве* и припадајућем *Акционом плану за период 2011-2015. година*, које је претходно развила и усвојила Савска комисија;

- презентација приоритетних пројеката Савске комисије представницима међународних финансијских институција, фондова и програма, као и разговор о могућностима за спровођење пројеката у склопу *Стратегије Европске уније за Дунавски регион* и других прикладних оквира.

Слика 1. Трећи састанак Страна *Оквирног споразума о сливу ријеке Саве* (Брдо, 31. мај – 1. јуни 2011. године).

Осим наставка текућих активности Савске комисије, као што су:

- финализација фазе планирања (тј. студија и главног пројекта) за обнову и развој пловидбе на пловном путу ријеке Саве;
- даља израда и/или финализација стратешких планова за слив ријеке Саве (финализација *нацрта Плана управљања сливом ријеке Саве – Сава RBM плана*, израда *Плана управљања ризиком од поплава за слив ријеке Саве*);
- развој/побољшање интегрисаних система за слив ријеке Саве (географског информационог система – ГИС-а, ријечних информационих сервиса – РИС-а, система за надзор, прогнозу и рано упозоравање на акциденте и поплаве, као и платформе за размјену метеоролошких и хидролошких информација и података);
- припрема пројеката и обезбјеђивање финансирања за пројекте, укључујући и рационализацију - свођење пројеката у склопу *Стратегије Европске уније за Дунавски регион* у реалне оквире (енгл. „streamlining“);
- финансијско и административно управљање, као и израда интерних прописа Савске комисије;
- учешће јавности, укључујући организовање Дана ријеке Саве 2011. године, издавање службеног билтена Савске комисије, *Савског вјесника - Sava NewsFlash*, и специјализованих публикација, континуирано ажурирање интернетске странице, израда промотивних материјала Савске комисије и процес јавних консултација о *нацрту Плана управљања сливом ријеке Саве – Сава RBM плана*,

у финансијској 2011. години је иницирано и неколико нових активности, имајући на уму смјернице дефинисане декларацијама 2. и 3. састанка Страна Оквирног споразума:

- које се баве осталим развојним активностима, као што су туризам (наутички туризам, еколошки туризам) и развој сектора малих и средњих предузећа у сливу како би се осигурао њихов допринос спровођењу *Оквирног споразума*;

- истраживање могућности и разрада опција за проширивање платформе за различите интересне групе, како би се у спровођење *Оквирног споразума* укључили и владин, невладин, пословни и академски сектор;
- помоћ у рјешавању билатералних питања која се односе на *Оквирни споразум о сливу ријеке Саве*, тј. израда протокола о сарадњи између Босне и Херцеговине и Србије на заштити моста Мехмед-паше Соколовића на ријеци Дрини у Вишеграду;
- прелиминарно истраживање могућности увођења правно обавезујућег карактера одлука Савске комисије у одређене области управљања водама.

Осим сједница Савске комисије (слика 2), током 2011. године је одржано и 17 састанака стручних група Савске комисије и других тијела, као и 18 осталих састанака, као што су тематске радионице, састанци и округли столови, те други састанци са представницима интересних група.

Слика 2. 26. сједница Савске комисије (Загреб, 21-22. април, 2011. године).

С обзиром на узајамно изражено интересовање Савске комисије и Црне Горе да ојачају додатну сарадњу, настављени су и контакти који су се односили на могућности да Црна Гора у догледно вријеме постане држава Страна *Оквирног споразума*.

Детаљан преглед активности Савске комисије је представљен у наредним поглављима. Додаци су приложени уз *Извјештај*, ради комплетности информација. Попис чланова и замјеника чланова Савске комисије се налази у Додатку I, а попис активних стручних група Савске комисије се налази у Додатку II овог *Извјештаја*. Кратак преглед учешћа јавности и преглед укључивања интересних група се налазе у Додатку III и Додатку IV. Листа скраћеница је приказана у Додатку V овог *Извјештаја*.

1. Пловидба

С обзиром на *План рада Савске комисије за финансијску 2011. годину*, главни фокус рада Савске комисије у области пловидбе је био на обнови и развоју пловидбе на пловном путу ријеке Саве и на унапређењу правног оквира, нарочито у области издавања овлашћења за заповједнике пловила и посаде.

1.1. Безбједност пловидбе

Током извјештајног периода, активности Савске комисије су се фокусирале на учешће у процесу даље надградње пловидбених прописа на европском нивоу и даље разраде усклађених правила о инспекцији безбједности пловидбе у оквиру Одлуке 30/07 о *Правилима пловидбе на сливу ријеке Саве*, као и на модернизацију и усклађивање правила о квалификацијама заповједника и посада пловила на европском нивоу, те на надградњу Одлуке 32/07 о *Правилима о минималним условима за издавање овлашћења за заповједника пловила на сливу ријеке Саве*.

У процесу унификације пловидбених прописа на европском нивоу, који су водили представници UNECE (Економске комисије Уједињених нација за Европу), Дунавске комисије, Централне комисије за пловидбу ријеком Рајном (CCNR), Комисије за ријеку Мозел и Савска комисија, нарочита пажња је била посвећена развоју правила о заштити од загађења вода проузрокованог бродарском индустријом. Разговарано је и о усклађеним правилима о инспекцији безбједности пловидбе, те је у оквиру сталне стручне групе за пловидбу у оквиру Савске комисије дефинисан њихов основни концепт. У склопу овог процеса је представљен приједлог за развој web-апликације за инспекцију безбједности на пловилима у сливу ријеке Саве, те је о истом вођена и расправа.

Заједнички приједлог Дунавске и Савске комисије о модернизацији и усклађивању правила о квалификацијама заповједника и посаде пловила на европском нивоу су усвојиле ЕУ, UNECE, CCNR и Комисија за ријеку Мозел, те се успостављање заједничке радне групе за ово питање очекује у току 2012. године. Код надградње Одлуке 32/07 о *Правилима о минималним условима за издавање овлашћења за заповједника пловила на сливу ријеке Саве*, посебна пажња је била посвећена означавању сектора у којим се захтијева посебно знање о условима пловидбе.

UNECE оквир је усвојио нови текст *Водича за обиљежавање пловног пута*, који је предложила Савска комисија. Током 2011. године, Савска комисија је издала *Албум мостова на ријеци Сави* (први икад урађен за ријеку Саву), слика 3, и *Даљинар ријеке Саве и њених притока* (обновљен након 50 година), што ће да буде од велике помоћи за све кориснике пловног пута, а посебно за заповједнике ријечне пловидбе. Такође, настављен је и развој *Приручника за пловидбу на ријеци Сави*.

1.2. Технички стандарди

Што се тиче техничких захтјева за пловила унутрашње пловидбе, процес израде нацрта *Техничких правила за пловила у сливу ријеке Саве* у сарадњи са Министарством поморства, промета и инфраструктуре у Влади Републике Хрватске, који је почео током 2010. године, настављен је и током извјештајног периода. Размотрена су и најновија дешавања у области испуштања CO₂, те ће иста бити обухваћена *Правилима*.

Слика 3. Албум мостова на ријеци Сави.

1.3. Спречавање загађења вода проузрокованог пловидбом

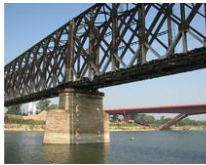
Савска комисија је наставила учешће у пројекту *Управљање отпадом у унутрашњој пловидби Дунавом (WANDA)*, који је завршен крајем 2011. године. Пројекат WANDA је осигурао оквир за усклађен систем управљања отпадом, попраћен приједлогом модела финансирања. Кроз учешће у раду Савјетодавног одбора пројекта, Савска комисија је нагласила значај наставка рада на изради нацрта нове конвенције о управљању отпадом са бродова и спровођења модела финансирања у сливу ријеке Дунава.

1.4. Инфраструктура пловног пута

Припремљен је и усвојен *План обиљежавања ријеке Саве и њених пловних притока за 2012. годину*. Ово је први план који је генерисан коришћењем web апликације, која је развијена кроз пројекат *Web апликација за израду Плана обиљежавања ријеке Саве и њених пловних притока и за редовно ажурирање система обиљежавања* (слика 4).

Што се тиче обнове и развоја пловидбе на ријеци Сави, Савска комисија и државе Стране Оквирног споразума су наставиле своје активности на изради главног пројекта и остале документације за пловни пут (за више детаља, погледајте Поглавље 1.5) и на спровођењу Одлуке 21/09 (о категоријама будућег пловног пута које ће да се користе као основа за главни пројекат, финансирању радова, пловидби узводно од Сиска до Словеније), и Одлуке 01/10 (којом се обезбјеђују „акциони план” и временски оквир за развој пловног пута).

У оквиру активности на имплементацији ријечних информационих сервиса (РИС-а), фокус је био на изради *Правила за усклађене ријечне информационе сервисе у сливу ријеке Саве* и на изради *Прописа о међународној размјени података о ријечним информационим сервисима у сливу ријеке Саве*.

	<i>Zelena bova bez svetla</i>			
	Sava Left RS	Actual		
	2.6 rkm	In order		
Code	2.B	River	Sava	
Location	On the water	Chainage	2.6	
Light	No	Side	Left	
Inland ECDIS symbol		Inventory number		
Type of sign	Buoyage of Fairway limits in the waterway (buoys with light, buoys without light, floats and spars)			
Status sign	Actual / 0000-00-00			
Condition signs	In order / 0000-00-00			
Org. which is the owner of the sign	Direkcija za vodne puteve			
Org. which manages the sign:	Direkcija za vodne puteve			
Note				
Gauss Krueger coordinates	X=7456070 Y=4962056			
Coordinates WGS-84	N=44.8016991 E=20.4392469			
Cadastral data				
Cadastral lot				
Cadastral municipality				
List of real estate				
Sign location owner				
Data on Demining				
Mine suspected				
Document				
Demining completed				
Certificate Number				
Demining performed by				

Слика 4. Web-апликација за израду Плана обиљежавања за ријеку Саву.

Током 2011. године, дуги периоди ниског водостаја су проузроковали огромне проблеме у пловидби и нагласили значај и хитност даљег спровођења пројекта *Обнова и развој превоза и пловидбе на ријеци Сави*. Такође је очигледно и да је, независно од развоја пројектних активности, што је прије могуће неопходно спровести одређене хитне мјере у најкритичнијим секторима пловног пута.

1.5. Пројекти и студије

Током извјештајног периода се радило на сљедећим наведеним пројектима Савске комисије у области пловидбе:

1. *Обнова и развој пловидбе на ријеци Сави*

На основу резултата *Студије изводљивости* и напријед поменутих Одлука бр. 21/09 и 01/10, Савска комисија и Стране *Оквирног споразума* су у 2011. години спровеле сљедеће активности у области обнове и развоја пловидбе на ријеци Сави:

- Република Хрватска, Република Словенија и Савска комисија су започеле са припремним активностима за успостављање пловидбе узводно од Сиска (израда продужења *Даљинара ријеке Саве и њених пловних притока* до Брежица, припрема за позиционирање ријечних километара на обалама узводно од Сиска).
- У оквиру пројекта ИРА фондова за Хрватску о развоју главног пројекта пловног пута од Брчког до Сиска, са Европском унијом је договорен пројектни задатак за израду главног пројекта. Очекује се да тендерска процедура за пројекат израде главног пројекта почне у другом кварталу 2012. године.
- Покренута је тендерска процедура за пројекат израде главног пројекта пловног пута и остале документације за дионицу од Београда до Брчког, који ће бити спровођен кроз национални програм за Босну и Херцеговину у оквиру ИРА 2010. Очекује се да ова процедура буде завршена у другом кварталу 2012. године.

- Србија и Босна и Херцеговина су у процесу закључивања билатералног споразума о унутрашњим пловним путевима и пловидби, који ће додатно да ојача основу за сарадњу на пројекту обнове пловидбе на ријечи Сави.
- Савска комисија је успоставила Одбор за надзор и координацију спровођења пројекта *Обнова и развој превоза и пловидбе на пловном путу ријеке Саве*. Одбор би, *inter alia*, требао да стимулише спровођење принципа *Заједничке изјаве о водећим принципима за развој унутрашње пловидбе и заштите животне средине у сливу ријеке Дунав*.

2. *Web апликација за израду Плана обиљежавања ријеке Саве и њених пловних притока и редовног ажурирања система обиљежавања*

Пројекат је финализован током 2011. године. Поред тога, припремљен је и сажетак пројекта за надградњу апликације како би се у њу инкорпорирали *Даљинар ријеке Саве* и *Албум мостова*.

3. *Web апликација за инспекцију безбједности пловидбе*

Припремљен је пројектни задатак за израду апликације. Циљ израде апликације је да се омогући усклађено похрањивање и коришћење података о инспекцији за цијелу ријеку Саву.

4. *Мастер план за развој наутничког туризма у сливу ријеке Саве*

Пројекат је представљен на координационом састанку Инвестиционог оквира за Западни Балкан (WBIF) одржаном 2010. године и представницима Амбасаде САД-а у Загребу. Активности на прибављању финансијских средстава за пројекат су још увијек у току.

Поред претходно наведених пројеката, уз активно учешће Савске комисије је остварена и сарадња са одређеним релевантним екстерним пројектима који се спроводе на нивоу Европе или дунавске регије – *PLATINA*, *WANDA*, *NEWADA* и *NELI*.

2. Интегрално управљање водама

Током извјештајног периода, активности Савске комисије у овој области су биле фокусиране на даљу израду стратешких планова (*Сава RBM План* и *План управљања ризиком од поплава*), те интегрисаних система (географског информационог система – ГИС-а, и система за надзор, прогнозу и рано упозоравање на акциденте и поплаве) за слив ријеке Саве.

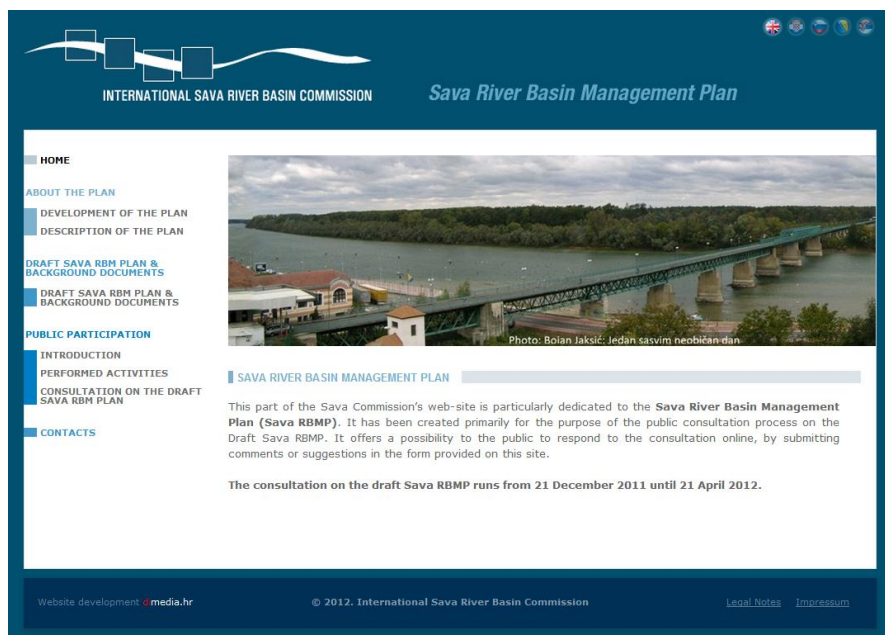
2.1. Управљање ријечним сливом

Израда нацрта *Плана управљања сливом ријеке Саве (Сава RBM План)*, у складу са *Оквирном директивом Европске уније о водама (EU WFD)* и у координацији Савске комисије, свакако представља кључну активност у овој области. Европска комисија пружа подршку овој активности кроз директно финансирање техничке помоћи за израду *Плана*, као и кроз грант Савској комисији за свеукупно управљање пројектом и фацитацију од стране Савске комисије. Активности на изради *Плана* су званично почеле у новембру 2009. године. Пружање техничке помоћи је завршено у новембру 2011. године, док ће имплементација гранта бити настављена до августа 2012. године.

Током 2011. године су уложени значајни напори у процес израде *Сава RBM Плана* на свим нивоима Савске комисије, укључујући континуиране активности Сталне Стручне групе за управљање сливом (PEG RBM), уз активно учешће осталих стручних група у доменама њихове стручности, бројне састанке са консултантом и дискусије на сједницама Савске комисије. Ови напори су коначно резултовали *Нацртом Сава RBM Плана*, попраћеним са 13 додатака, 24 мапе и 10 материјала (који обезбјеђују детаље о специфичним питањима или коришћеним методологијама), који су спремни за процес јавних консултација које ће да претходе њиховој финализацији.

Током израде *Сава RBM Плана*, посебна пажња је била посвећена учешћу јавности и укључивању најважнијих интересних група у сливу. Активности учешћа јавности се могу сврстати у три главне категорије:

- објављивање информација широј јавности путем службене интернетске странице Савске комисије и публикација (нпр. *Савски вјесник*), као и бројних презентација током цијелог процеса припрема;
- активности консултација, укључујући састанке са сталним и *ad-hoc* стручним групама Савске комисије, састанке са институцијама и организацијама из држава на које се План односи, савјетодавне радионице на прекограничном нивоу, тачније Радионица о програму мјера (одржана у Сарајеву, 28-30. јуна 2011. године) и Форум интересних група Саве (одржан у Београду, 9-10. новембра 2011. године) и укључивање јавности у процес консултација о *Нацрту Плана управљања сливом ријеке Саве* на микро веб страници (слика 5), коју је Савска комисија развила за потребе процеса консултација и прикупљање коментара од интересних група и шире јавности;
- активно укључење интересних група, углавном оних које имају статус посматрача у Савској комисији, кроз њихово активно учешће на сједницама Савске комисије и састанцима стручних група.

Слика 5. Микро-страница за процес јавних консултација о *Нацрту Плана управљања сливом ријеке Саве*, <http://www.savacommission.org/srbmp/> (верзија на енглеском језику).

2.2. Спречавање и контрола акцидената

Активности Савске комисије које су остварене у овој области током финансијске 2011. године су углавном биле усмјерене на учешће у тестирању система раног упозоравања на опасност од акцидената (AEWS). Током тестирања су анализирани функционисање система у земљама Странама *Оквирног споразума*, те оперативна структура и капацитети у склопу релевантних организација и институција. У новембру 2011. године је извршен најављени тест AEWS-а, који је иницирала Међународна комисија за заштиту ријеке Дунав (ICPDR). У тестирању су учествовали одјели за информисање, одјели за доношење одлука и стручни одјели, који заједно чине Главне међународне центре за алармирање (PIAC). Резултати су показали одређене потешкоће код пријема и слања одговарајућих порука према релевантним Главним међународним центрима за алармирање. Такође се показало да су Главни међународни центри за алармирање дио шире структуре цивилне заштите и да су оперативни 24/7 (24 сата дневно, 7 дана у седмици) само у Словенији и Хрватској, док преостале двије Стране још увијек нису развиле такву структуру на најефикаснији начин.

Након што је, у оквиру рада Сталне стручне групе за спречавање и контролу акцидената (PEG APC), урађена анализа резултата тестова, група је препоручила организовање периодичних обука за оперативно особље PIAC центара, у које би били укључени и представници Црне Горе.

Стручна група је у 2011. години такође иницирала разматрање могућности унификације различитих система за спречавање и контролу акцидената (нпр. AEWS, CECIS (EU), UNECE систем). У овом контексту се врши и надзор активности Међународне комисије за заштиту ријеке Дунав и UNECE-а.

2.3. Управљање поплавама

Као што је предвиђено *Протоколом о заштити од поплава уз Оквирни споразум о сливу ријеке Саве*, током 2011. године су интензивирани припремне активности на изради *Плана за управљање ризиком од поплава (FRM План)* за слив ријеке Саве, у складу са Директивом Европске уније о поплавама.

Одређени број активности се спроводи кроз пилот пројекат који је финансиран преко оквира UNECE¹, укључујући и припреме *Програма за израду Плана за управљање ризиком од поплава за слив ријеке Саве (Сава FRM План)*, као и иницијалну процјену угрожености од поплава и процјену потенцијалног утицаја климатских промјена на управљање поплавама у сливу.

У току је израда финалног нацрта *Програма*, а планирано је да исти буде анализиран са релевантним интересним групама из слива ријеке Саве на савјетодавној радионици која ће да буде организована у мају 2012. године. У току су и активности процјене података и информација потребних за израду *FRM Плана*, идентификације извора података на националном и међународном нивоу, идентификације недостајућих података и дефинисања стратегије за прибављање недостајућих података. Развијене су основне студије о текућим и завршеним активностима у области планирања управљања ризиком од поплава у сливу ријеке Саве, као и основне студије о легислативи, стратегијама и плановима који се односе на планирање управљања ризиком од поплава и климатским промјенама. Покренута је тендерска процедура за преостале активности (тј. елаборат о различитим постојећим сценаријима климатских промјена за регион, њиховим очекиваним утицајима на водни циклус и, прецизније, на учесталост и магнитуду екстремних поплава догађаја, као и елаборат о мјерама прилагођења).

Финализована је прва фаза сарадње између Јединице за инжињерију Војске САД-а (USACE) и Савске комисије, као и националних институција Страна потписница *Оквирног споразума*, што је резултовало израдом прелиминарног хидролошког модела за цијели слив ријеке Саве (слика 6) и прелиминарног хидрауличног модела ријеке Саве. Ови производи су први геореференцирани модели који су икад израђени за цијело подручје и као такви представљају добру основу за испуњавање различитих потреба Страна потписница *Оквирног споразума о сливу ријеке Саве*.

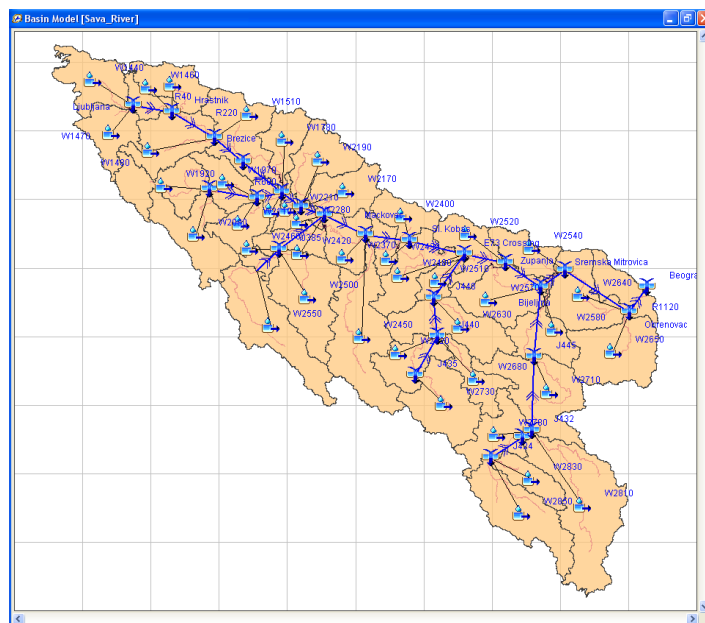
Поред наведених заједничких активности, Савска комисија је предузела кораке на даљој надградњи хидрауличног модела ријеке Саве, што је резултовало значајно ојачаним нестационарним моделом. Слика 7 приказује цјелокупну геометрију модела и симулиране нивое вода током поплаве у децембру 2009. године.

Сви развијени модели, заједно са пратећим документима, ће ускоро да буду испоручени номинованим институцијама Страна потписница *Оквирног споразума*, са намјером да се информације ажурирају чим постану доступне, и да исте буду коришћене у сврху мапирања поплава, подршке за систем за прогнозирање појаве поплава, као и за алтернативне анализе будућих пројеката у области заштите од поплава. С обзиром да ови модели могу да се сматрају прелиминарним, потребан је један додатни напор да би се постигла њихова функционална употреба у напријед поменутој сврхе. Потребни су додатни хидролошки и бољи топографски подаци од Страна потписница *Оквирног*

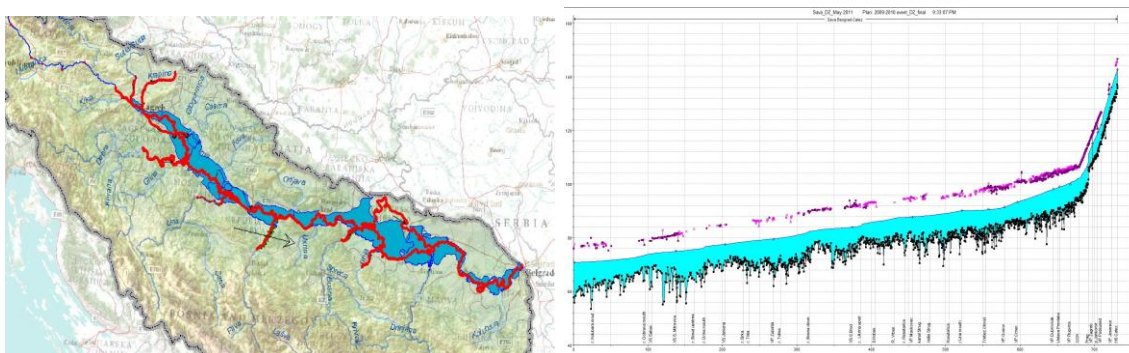
¹ Службени назив пројекта је *Изградња везе између планирања управљања ризиком од поплава и процјене климатских промјена у сливу ријеке Саве*.

споразума, који су неопходни за калибрацију и верификацију модела. Већ су предузети одговарајући кораци у правцу обезбјеђења наставка сарадње са Јединицом за инжињерију Војске САД-а (USACE).

Слика 6. Хидролошки модел слива ријеке Саве.

Слика 7. Хидраулички модел ријеке Саве.

2.4. Пројекти и студије

Током извјештајног периода се радило на сљедећим пројектима Савске комисије у области управљања водама:

1. Припрема и имплементација Плана управљања сливом ријеке Саве

Пројекат садржи двије компоненте. Прва компонента, *Техничка помоћ у припреми и имплементацији Сава RBM Плана*, коју је водио Генерални директорат Европске комисије за животну средину, а спроводио Конзорцијум из Републике Словачке, службено је завршена у новембру 2011. године. Главни резултати обухватају *Нацрт Сава RBM Плана* и припадајуће додатке, мапе географског информационог система и основне материјале. Током 2011. године, у склопу пројекта су организоване двије радионице – Радионица о програму мјера (Сарајево, јуни 2011. године) и Форум интересних група Саве (Београд, новембар 2011. године). Главни резултати друге компоненте, под називом *Поддршка Савској комисији у припреми и имплементацији*

Сава RBM Плана, која се спроводи у оквиру гранта Европске комисије Савској комисији, обухватају иницијалне кораке у успостављању главних функција Сава ГИС-а, те идентификацију и анализу кључних интересних група са становишта израде и имплементације *Сава RBM Плана*.

2. *У правцу израде практичног водича за одрживо управљање наносом коришћењем слива ријеке Саве као огледног примјера*

Овај пројекат има за циљ израду практичног водича за одрживо управљање наносом, чија ће примјена да буде потврђена на практичном примјеру слива ријеке Саве. Очекује се да пројекат допринесе изради *Плана управљања наносом за слив ријеке Саве*, као што је предвиђено *Нацртом Протокола о управљању наносом уз Оквирни споразум*. Пројекат ће да буде финансиран из средстава UNESCO-а и SedNet-а, као и других извора које ће да обезбиједи ове организације. Очекивани период имплементације је 26 мјесеци, почевши од априла 2012. године.

3. *Воде и план прилагођавања климатским промјенама за слив ријеке Саве (WATCAP)*

Пројекат су покренуле Савска комисија и Свјетска банка, која га финансира и изводи. Циљ пројекта је да се изврши процјена могућих утицаја климатских промјена и да се, на основу добијених резултата процјене, дају смјернице за различите подсекторе (нпр. пловидба, енергетика, наводњавање, водоснабдјевање, заштита од поплава, подземне воде, заштита животне средине), како би се унаприједило прилагођавање климатским промјенама у сливу ријеке Саве, укључујући потенцијална улагања у прилагођавање климатским промјенама. Резултати пројекта, до сада, обухватају анализу климатских и хидролошких трендова у сливу ријеке Саве и климатско моделовање, док је хидролошко моделовање започело недавно. Очекује се да овај пројекат буде завршен до краја 2012. године.

4. *Студија мапирања поплава за ријеку Саву*

Прва фаза пројекта је завршена. Амбасада САД-а у Загребу је припремила приједлог пројекта за другу фазу сарадње на пројекту.

5. *Изградња везе између планирања управљања ризиком од поплава и процјене климатских промјена у сливу ријеке Саве*

Пројекат представља један од три пилот пројекта у склопу Програма активности UNECE „Вода и прилагођавање климатским промјенама у прекограничном контексту, укључујући управљање поплавама и сушама“. Планирани период имплементације пројекта је август 2010. године – јесен 2012. године. Резултати пројекта су укратко представљени у Поглављу 2.3 овог *Извјештаја*.

6. *Јачање укључивања интересних група у управљање сливом ријеке Саве*

Пројекат се извршава у сарадњи са GWP-Med и UNESCO-м. Свеукупни циљ пројекта је обезбјеђивање доприноса истраживању могућности и разради опција за успостављање платформе за различите интересне групе у сливу ријеке Саве као начина олакшавања дјелотворне координације укључености интересних група у активности Савске комисије на спровођењу *Оквирног споразума о сливу ријеке Саве*. У склопу пројекта се израђују *Анализа интересних група* и *Студија изводљивости за успостављање Савског партнерства за воде*. Пројекат ће да буде завршен током прве половине 2012. године.

Поред пројеката наведених у претходном тексту, израђени су приједлози и у току су активности прибављања финансијских средстава за пројекте *Еколошки статус наноса, вода и биота у сливу ријеке Саве*, *Сигурносни систем за управљање загађењем на прекограничним водама* и *Одрживо оперативно прогнозирање поплава у реалном времену и управљање водним ресурсима*.

У току 2011. године је одржавана и сарадња са релевантним екстерним пројектима – *Заштита и одрживо коришћење система прекограничних аквифера у Динарском кршу (DIKTAS)*, *Јачање прекограничне сарадње у сливу ријеке Дрине с циљем смањења степена сиромаштва и унапређења управљања водама кроз пружање подршке Комисији за ријеку Дрину* и *Успјешно учешће јавности у управљању водама у сливу ријеке Саве*.

3. Међусекторска питања

3.1. Управљање информацијама

У складу са *Стратегијом за Географски информациони систем за слив ријеке Саве (Сава ГИС Стратегија)*, која је усвојена од стране Савске комисије 2008. године, и *Акционим планом за Сава ГИС* који је развијен 2009. године у склопу пројекта *Израда имплементационих докумената за успостављање Сава ГИС-а*, успостављање Сава ГИС-а би требало да се изводи у три фазе:

- Фаза 1 – успостављање главних функција Сава ГИС-а (*Sava GeoPortal*, алати, сервиси и производи) до краја 2012. године;
- Фаза 2 – израда и имплементација напредних алата, сервиса мапирања и извјештавања, 2013 – 2015;
- Фаза 3 – израда и имплементација динамичких алата и сервиса, од 2015. године.

Фаза 1 је покренута 2009. године у оквиру спровођења гранта Европске комисије *Подришка Савској комисији у припреми и имплементацији Сава RBM Плана*. Дио неопходног хардвера, који је потребан за успостављање Сава ГеоПортала, је купљен и испоручен Секретаријату. Тендерска процедура за куповину потребног софтвера и успостављање главних функција Сава Геопортала, која се спроводи у оквиру гранта Европске комисије, покренута је 2011. године. Међутим, због комплексне природе набавке и достављене жалбе на тендерску процедуру, биле су неопходне консултације са Генералним директоратом Европске комисије за животну средину, што је проузроковало кашњење у извођењу активности. Завршетак реализације активности је планиран у току финансијске 2012. године.

3.2. Хидролошка и метеоролошка питања

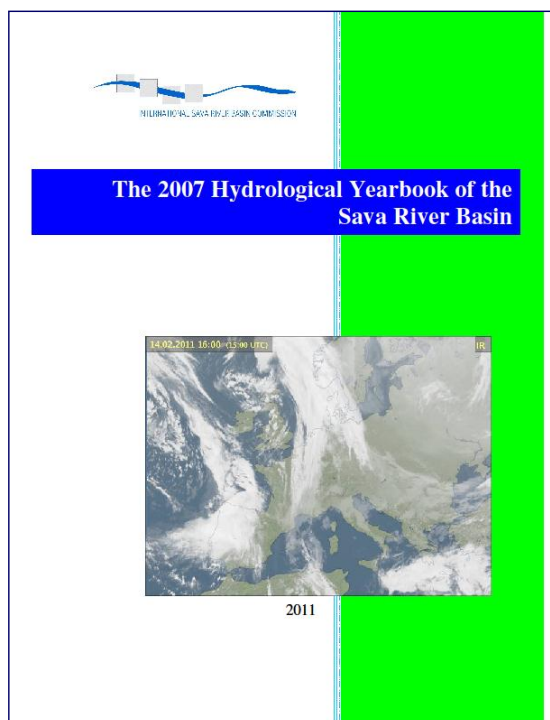
Активности у вези са хидро-метеоролошким питањима се углавном врше у оквиру рада *Ad-hoc* стручне групе за хидролошка и метеоролошка питања (*Ad-hoc* НМ ЕГ), која представља сталну везу између Савске комисије и националних хидро-метеоролошких служби Страна *Оквирног споразума*.

Током 2011. године активности су биле фокусиране на јачање платформе за размјену хидролошких и метеоролошких информација и података у сливу ријеке Саве. Систем размјене података је развијен (слика 8) и биће покренут на интернетској страници Савске комисије након што буду успостављене везе са базама података свих националних хидро-метеоролошких служби. Главна сврха система је да обезбиди корисницима приступ основним информацијама о водном режиму са једног мјеста, тј. са интернетске странице Савске комисије.

Након издавања *Хидролошког годишњака за 2006. годину за слив ријеке Саве* током 2010. године, као првог *Хидролошког годишњака* за цијели слив од 1986. године, издања *Хидролошког годишњака за 2007. и 2008. годину* су припремљена и објављена на интернетској страници Савске комисије (слика 9). Почевши од издања за 2007. годину, укључени су и подаци из Црне Горе, тако да је обухваћен цијели слив ријеке Саве.

Слика 8. Изглед интернетске странице за размјену хидролошких и метеоролошких података.

Слика 9. Хидролошки годишњак за слив ријеке Саве за 2007. годину.

У циљу развоја *Хидролошке студије за слив ријеке Саве*, као први корак је предвиђена израда детаљног програма за развој *Студије*. Током 2011. године је припремљен пројектни задатак за израду детаљног програма и започела је процедура набавке за овај задатак.

Значајан труд је уложен у израду новог приједлога пројекта који се односи на израду и надградњу хидро-метеоролошког информационог и прогностичког система за слив ријеке Саве, за пријаву на 4. позив за достављање приједлога пројекта SEE TCP крајем 2011. године. Формиран је снажан тим пројектних партнера из савских земаља. Нажалост, водећи партнер пројекта, хидро-метеоролошка служба регије Емилија-Ромања (Италија), није успјела да преда приједлог пројекта прије постављеног рока. Из тог разлога се тренутно разматрају нове могућности финансирања.

3.3. Остала развојна питања

Неколико активности Савске комисије у 2011. години је имало за циљ усклађивање интереса Страна *Оквирног споразума* за развој туризма у сливу ријеке Саве, израженог у *Декларацији Трећег састанка држава Страна Оквирног споразума о сливу ријеке Саве*. Као резултат, израђен је први *Наутичко-туристички водич за слив ријеке Саве*, који је објављен у сарадњи са Удружењем регионалних привредних комора из слива ријеке Саве. Недавно је припремљен приједлог пројекта *Промовисање развоја еко-туризма у сливу ријеке Саве*, чије је спровођење предвиђено у сарадњи са Амбасадом САД-а у Загребу. Савска комисија ће да разматра његово усвајање на својој сљедећој сједници (април 2012. године).

Савска комисија је покренула иницијативу за развој пројекта о доприносу сектора за мала и средња предузећа (МСП) спровођењу *Оквирног споразума о сливу ријеке Саве*, имајући на уму потенцијални допринос сектора МСП развојним активностима у сливу (нпр. пловидба, ријечни туризам, енергетика, узгој риба и производња хране, пречишћавање отпадних вода и третман стајског ђубрива), али такође и потенцијал за мобилизацију шире заједнице интересних група из владиног, пословног и академског сектора у сливу кроз оквир пројекта. Тренутно се истражују могућности финансирања овог пројекта.

Као наставак плодне сарадње са Удружењем регионалних привредних комора из слива ријеке Саве, Савска комисија је обезбиједила помоћ и допринос у изради *Предузетничког водича ријеке Саве* које је Удружење недавно објавило.

4. Сарадња и учешће јавности

4.1. Сарадња са међународним организацијама и осталим релевантним институцијама

Савска комисија је током извјештајног периода одржавала сарадњу са великим бројем међународних организација, а посебно са организацијама и институцијама наведеним у члану 5. *Оквирног споразума*.

Сарадња са Међународном комисијом за заштиту ријеке Дунав (ICPDR) и Дунавском комисијом се формално заснива на меморандумима о разумијевању, који су потписани са обје комисије, чиме се стварају могућности за блиску сарадњу и координацију активности ових комисија. У пракси, сарадња се првенствено одвија путем обостраног учешћа на сједницама и састанцима стручних група, као и на другим врстама догађаја које је организовала било која од поменутих страна. На тај начин су активности Савске комисије које су се односиле не само на припрему *Плана управљања ријечним сливом (RBM План)*, успостављање географског информационог система (ГИС-а) и спровођење Система раног упозоравања на опасност од акцидената (AEWS), координисане са активностима Међународне комисије за заштиту ријеке Дунав (ICPDR). На сличан начин, постигнута је сарадња са Дунавском комисијом, пружајући тако основу за развој документације Савске комисије у вези пловидбе, а која је усклађена са законским прописима Дунавске комисије. Важан фактор сарадње са Међународном комисијом за заштиту ријеке Дунав (ICPDR) и Дунавском комисијом је процес спровођења *Заједничке изјаве о водећим принципима за развој унутрашње пловидбе и заштите животне средине у сливу ријеке Дунав*, који су заједнички координисале Међународна комисија за заштиту ријеке Дунав, Дунавска комисија и Међународна комисија за слив ријеке Саве, у сарадњи са Европском комисијом.

Сарадња са UNECE-ом у финансијској 2011. години је била врло успјешна. Поред активног учешћа Савске комисије у догађајима које је организовао UNECE и учешћа UNECE-а на Трећем састанку Страна *Оквирног споразума о сливу ријеке Саве*, Савска комисија је дала допринос активностима UNECE-а у оквиру припреме *Друге процјене прекограничних вода у UNECE регији*, кроз обезбјеђивање података и припрему видео-материјала о овом питању за 7. Министарску конференцију „Животна средина за Европу”. Осим тога, пројекат *Изградња везе између планирања управљања ризиком од поплава и процјене климатских промјена у сливу ријеке Саве*, се спроводи у оквиру UNECE-а (погледати Поглавље 2 овог *Извјештаја*).

Сарадња Савске комисије и Европске комисије је додатно ојачана кроз интензивну комуникацију током припреме *Плана управљања сливом ријеке Саве*, што је финансијски подржано од стране Европске комисије (погледати Поглавље 2 *Извјештаја*) и укључивање Савске комисије у активности које су повезане са спровођењем *Стратегије Европске уније за регион Дунава*, како би се осигурало спровођење пројеката у вези са *Оквирним споразумом* у оквиру *Дунавске стратегије*.

Сарадња са UNESCO-ом се заснивала на спровођењу пројекта *Јачање укључивања интересних група у управљање сливом ријеке Саве*, уз подршку UNESCO-а и GWP-Med, као и на спровођењу културно-музичког пројекта „*Sava Suite*“, који је покренут заједничком организацијом концерта „*Sava Suite*“ поводом Трећег састанка држава Страна *Оквирног споразума*, а настављен издавањем прикладног CD-а и расправом о

могућностима за даљу промоцију пројекта током 2012. године. Поред тога, приједлог пројекта *У правцу израде практичног водича за одрживо управљање наносом коришћењем слива ријеке Саве као огледног примјера* је заједнички припремљен са неколико јединица UNESCO-а и SedNet-а, а покретање пројекта је планирано у првој половини 2012. године.

Сарадња са институцијама САД-а укључује и заједнички рад на припремним активностима за могући наставак развоја прелиминарних хидролошких и хидрауличких модела за ријеку Саву (слив) и расправа о могућностима пружања подршке другим пројектима Савске комисије од стране Владе САД-а.

Одржава се сарадња са осталим комисијама за пловидбу (нпр. са Комисијом за ријеку Мозел, а посебно са Централном комисијом за пловидбу ријеком Рајном), затим осталим комисијама за заштиту ријека и језера (нпр. Комисије за заштиту ријека Рајне, Елбе и Одре). Такође се одржава стална сарадња са регионалним организацијама (OSCE, RCC, SEETO, GWP-Med), међународним финансијским институцијама (Свјетска банка, EBRD, EIB), специјализованим организацијама, удружењима и групама (WMO, *GIS forum*, PIANC), као и пословним сектором (*Coca-Cola*).

И коначно, настављени су контакти са Делегацијом Европске комисије у Хрватској и дипломатским кором у Републици Хрватској.

4.2. Сарадња са националним институцијама

Током извјештајног периода, Савска комисија је остваривала континуирану сарадњу са националним институцијама надлежним за спровођење *Оквирног споразума*.

Поред сарадње која се уопштено односи на спровођење Оквирног споразума, што такође укључује и учешће представника Страна у раду стручних група Савске комисије, нарочита пажња је била посвећена следећим тачкама:

- припреми Плана управљања сливом ријеке Саве – *Сава RBM Плана* (министарства Страна потписница Оквирног споразума која су надлежна за управљање водама и заштиту животне средине);
- раду Главних међународних центара за алармирање (PIACs) у Босни и Херцеговини и Републици Србији (министарства Страна потписница Оквирног споразума надлежна за управљање водама и заштиту животне средине);
- обнови и развоју превоза на ријеци Сави (министарства Страна потписница Оквирног споразума надлежна за превоз унутрашњим пловним путевима);
- припреми пројеката релевантних за слив ријеке Саве (сва укључена министарства);
- припремним активностима у организацији Дана ријеке Саве 2011. године и осталих јавних (*PR*) активности у оквиру спровођења Оквирног споразума о сливу ријеке Саве (министарства, именовани представници Страна потписница Оквирног споразума).

Настављена је сарадња са националним контакт особама за развој *Стратегије Европске уније за Дунав*, како би биле координисане активности националних представника и Савске комисије у оквиру процеса развоја *Стратегије Европске уније за Дунав*.

Осим сарадње која је успостављена са националним институцијама одговорним за спровођење *Оквирног споразума*, сарадња је такође одржавана и са другим

организацијама, као што су национални хидро-метеоролошки заводи Страна потписница *Оквирног споразума*, агенције надлежне за развој и одржавање унутрашњих пловних путева, лучке капетаније, регионалне привредне коморе, факултети и институти који се баве природним и техничким наукама, разним врстама технологија, очувањем природе, итд. Редовно је одржавана традиција годишњих састанака капетана капетанија са ријеке Саве, кроз организацију б. састанка капетана. Успјешна сарадња Савске комисије са регионалним привредним коморама земаља потписница *Оквирног споразума* је резултовала израдом *Наутичко-туристичког водича ријеке Саве и Предузетничког водича ријеке Саве*.

4.3. Учешће јавности и укључивање интересних група

Обим активности везаних за учешће јавности и укључивање интересних група у спровођење *Оквирног споразума* се континуирано повећава.

Интересне групе и шира јавност се редовно информишу о процесу спровођења *Оквирног споразума* путем:

- службене интернетске странице Савске комисије (око 14.000 посјета интернетској страници је забиљежено током извјештајног периода), која је ажурирана додатним дијелом који је развијен за потребе процеса консултација јавности о *Нацрту плана управљања сливом ријеке Саве*;
- службеног билтена Савске комисије, Савски вјесник – *Sava NewsFlash* (слика 10), који се издаје два пута годишње у форми двојезичне публикације (на енглеском језику и једном од службених језика Савске комисије);
- стручних публикација и извјештаја, као што су *Стратегија о спровођењу Оквирног споразума* и *Акциони план за период 2011-2015, Оквирни споразум о сливу ријеке Саве* и протоколи који су до сада ратификовани или потписани, *Даљинар ријеке Саве*, *Албум мостова на ријеци Сави* и *Сажетак годишњег извјештаја Савске комисије за финансијску 2010. годину*, од којих је већина објављена на службеним језицима и на енглеском језику;
- низа савјетодавних радионица, јавних презентација и осталих састанака са интересним групама, организованих или суорганизованих од стране Савске комисије, као што је наведено у Додатку III;
- прославе Дана ријеке Саве 2011. године (чији се детаљан преглед налази у Додатку IV).

Остали начини ширења и размјене информација обухватају објављивање штампаних чланака и саопштења за медије (нпр. промоција *Наутичко-туристичког водича ријеке Саве* у земљама Странама *Оквирног споразума*, Трећи састанак Страна *Оквирног споразума*, Дан ријеке Саве 2011. године), као и доприносе спровођењу активности других пројеката или партнера (нпр. филм о сливу ријеке Саве, који је урађен у склопу пројекта *Успјешно учешће јавности у управљању водама у сливу ријеке Саве*, књига *Актуелна питања у управљању водама*, *Дунавски вјесник бр. 24*, *Годишњи извјештај Инвестиционог оквира за западни Балкан за 2011. годину*, *Билтен бр. 5/11 Европског центра за рестаурацију ријека*).

Слика 10. SAVANewsFlash – Савски вјесник бр. 7 (мај 2011. године) и бр. 8 (новембар 2011. године).

Остале активности у 2011. години обухватиле су:

- стално охрабривање владиних и/или невладиних организација, као и других институција, да постану посматрачи у Савској комисији;
- наставак процеса спровођења *Заједничке изјаве о водећим принципима за развој унутрашње пловидбе и заштите животне средине у сливу ријеке Дунав*, који заједнички воде Савска комисија, Међународна комисија за заштиту ријеке Дунав и Дунавска комисија;
- израду *Анализе интересних група* и *Студије изводљивости за успостављање Савског партнерства за воде*, с циљем да се истраже могућности и разраде опције за проширивање платформе за различите интересне групе у сливу, како би се у спровођење *Оквирног споразума* укључили и владин, невладин, пословни и академски сектор.

5. Правна питања

5.1. Протоколи уз Оквирни споразум

Током извјештајног периода значајна пажња је била посвећена протоколима уз *Оквирни споразум*.

Циљ *Протокола о спречавању загађења вода проузрокованог пловидбом уз Оквирни споразум* је спречавање, контрола и смањење загађења које проузрокују пловила, успостављање техничких услова за опремање лучких објеката и прихватних станица, развој најбољих могућих техника, информисање, разрада мјера одговора у случају загађења и праћење квалитета вода. *Протокол* је потписан 2009. године. До сада су га ратификовале Босна и Херцеговина (2009. године) и Република Хрватска (2010. године), док је процес ратификације у Србији и Словенији још у току.

Протокол о заштити од поплава уз Оквирни споразум о сливу ријеке Саве представља основни документ којим се дефинише сарадња Страна Оквирног споразума у области управљања поплавама. У складу с одредбама овог *Протокола*, четири Стране Оквирног споразума се обавезују на израду *Плана управљања ризиком од поплава*, који ће да дефинише циљеве управљања ризиком од поплава од заједничког интереса на нивоу слива, мјере којим ће да буду остварени поменути циљеви, механизми координације на нивоу слива и начин сарадње Страна *Оквирног споразума* у ванредним ситуацијама одбране од поплава. *Протокол* је потписан 2010. године, и до сада га је ратификовала Босна и Херцеговина.

Главни циљеви *Протокола о ванредним ситуацијама уз Оквирни споразум о сливу ријеке Саве* су спречавање и ограничавање опасности, као и смањивање или елиминисање различитих посљедица акцидентата и природних катастрофа на воду, водни режим и водни еко систем. Спровођење *Протокола* је уско повезано са успостављањем резервног система и очекује се да осигура спречавање, спремност на одговор и међусобну помоћ у случају ванредних ситуација. Савска комисија је усвојила *Нацрт Протокола о ванредним ситуацијама* у марту 2009. године и подијелила га Странама *Оквирног споразума* на коначну ревизију. Коначно усклађивање текста се очекује, зависно од спремности Страна.

Главни циљ *Протокола о управљању наносом уз Оквирни споразум о сливу ријеке Саве* је да омогући успостављање одрживог управљања наносом тиме што ће да се рјешавају квалитативна питања као што су загађење наноса (укључујући и процјену ризика), контрола извора загађења и уклањање загађеног наноса, те квантитативна питања, као што су багеровање, контрола ерозија и бујица, седиментација и морфолошке промјене. Њиме се успоставља низ принципа одрживог управљања наносом и предлажу одређене мјере за управљање наносом. Такође, истим се предвиђа израда *Плана управљања наносом* за слив и даје преглед садржај *Плана*.

Савска комисија је усвојила *Нацрт Протокола о управљању наносом* у марту 2010. године и исти је прослиједила Странама *Оквирног споразума* на коначно разматрање. Први састанак на тему усклађивања текста *Нацрта Протокола* је одржан 25. октобра 2010. године. Донесен је закључак да текст *Нацрта Протокола* треба да се додатно побољша и да се усклади са датим коментарима. Планирано је да се састанак на којем

је предвиђено коначно усклађивање одржи што је прије могуће, након што буду завршене неопходне националне процедуре за окончавање преговора.

Нацрт Протокола о прекограничним утицајима уз Оквирни споразум је израдила интердисциплинарна стручна група Савске комисије, с циљем да се регулише процедура за издавање докумената за инсталације и активности које могу да имају прекогранични утицај на интегритет водног режима у складу са чланом 8 *Оквирног споразума о сливу ријеке Саве*. Међутим, узимајући у обзир чињеницу да су све Стране *Оквирног споразума* у међувремену ратификовале *Еспо конвенцију* на коју се *Протокол* углавном ослања, стварне предности протокола су постале упитне. Након стручних савјетовања и закључака округлог стола који је организован посебно за ову сврху, закључено је да, с обзиром на чињеницу да су се околности промијениле и да су све Савске земље постале стране *Еспо конвенције*, *Протокол* у свом садашњем облику није више неопходан као додатна вриједност већ постојећим механизмима. Спровођењем прекограничне сарадње савских земаља на основу *Еспо конвенције*, члан 8 *Оквирног споразума* је покривен у дијелу који се односи на процјену утицаја на животну средину у прекограничном контексту.

5.2. Административно управљање и правна подршка

У оквиру овог сегмента, пружена је стална правна подршка у дјелокругу рада Савске комисије, сталних стручних група и Секретаријата, укључујући организацију сједница Савске комисије, Трећег састанка Страна *Оквирног споразума* и припрему различитих врста писаних докумената.

Током извјештајног периода, Савска комисија је усвојила *Водич за приправнике у Међународној комисији за слив ријеке Саве*, као правни оквир за развој програма стажирања дипломских и постдипломских студената из различитих академских области који би могли да буду распоређени у Савску комисију, гдје ће њихово образовно искуство бити обогаћено кроз практичан рад, а с друге стране Секретаријат Савске комисије може да добије помоћ квалификованих студената који су специјализовани у различитим професионалним областима.

Како би се обезбједило активно учешће осталих владиних и/или невладиних организација у раду Савске комисије, и на тај начин укључили сви релевантни фактори који могу да допринесу практичном спровођењу *Оквирног споразума*, ове организације су стално охрабриване да постану посматрачи у Међународној комисији за слив ријеке Саве.

Потребно је да се напомене да је Савска комисија опет иницирала и интензивирала разговоре са Црном Гором у вези приступа *Оквирном споразуму* и/или прелазних могућности на путу до остваривања пуноправног чланства ове земље у Савској комисији.

6. Финансијска питања

6.1. Буџет

На 26. сједници Савске комисије (Загреб, 22. април 2011. године), донесена је одлука о усвајању *Буџета Савске комисије за финансијску 2011. годину* (1. април 2011. године – 31. март 2012. године), који је износио укупно 546.700,00 евра. Усвојени Буџет се састоји од редовних годишњих контрибуција у износу од 487.960,00 евра (тј. 121.990,00 евра по држави), од трансфера из Резервног фонда у износу од 18.690,00 евра и дијела гранта Европске комисије за припрему *Плана управљања сливом ријеке Саве*, као и UNECE гранта за реализацију пројекта *Изградња везе између планирања управљања ризиком од поплава и процјене климатских промјена у сливу ријеке Саве* у износу од 40.050,00 евра.

Списак годишњих контрибуција Страна *Оквирног споразума* и осталих прилива у фонд, као и списак трошкова за финансијску 2011. годину се налази у табелама 1 и 2.

Табела 1. Редовне годишње контрибуције и остали приливи средстава за финансијску 2011. годину (у еврима).

<i>Страна Оквирног споразума</i>	<i>Контрибуције у финансијској 2011. години</i>
Босна и Херцеговина	121.990,00 ¹
Хрватска	121.990,00 ²
Србија	121.990,00 ³
Словенија	121.990,00 ⁴
Укупан износ пристиглих контрибуција	487.960,00
Трансфер из Резервног фонда	19.962,89 ⁵
Остало	40.183,11 ⁶
Укупан прилив општег фонда	548.106,00

Напомена: ¹ контрибуција уплаћена 7. децембра 2011. године. ²Контрибуција уплаћена у два једнака дијела 7. јула и 8. новембра 2011. године. ³Контрибуција уплаћена 28. јуна 2011. ⁴Контрибуција уплаћена 24. јуна 2011. године. ⁵Уплаћен је износ за покривање непредвиђених трошкова. ⁶Дио средстава гранта од Европске комисије и УНЕЦЕ-а намијењен за спровођење пројекта).

Табела 2. Трошкови за основне намјене у финансијској 2011. години (у еврима).

<i>Буџетско поглавље</i>	<i>Расходи¹</i>
Плате и додаци запослених	406.253,80
Текући трошкови	43.981,06
Путни трошкови	28.856,67
Оперативни трошкови	28.711,50
Опрема	3.565,37
Укупно расходи	511.368,40 ²

Напомена: ¹Износ расхода на дан 31. март 2012. године. ² У складу са финансијским правилима Савске комисије, остатак из Општег фонда ће да буде пребачен у Резервни фонд.

Буџетске ставке Општег фонда су упоредиве са изворно утврђеним износима и чине 94% извршења планираног износа.

6.2. Пројекти и студије финансирани у оквиру посебних фондова

Укупан износ у финансијској 2011. години, за примљен у Посебни и Повјеренички фонд је износио 57.310,24 евра, а његов главни дио се састоји од:

- износа од 26.144,78 евра, грант Европске комисије (друга уплата) за спровођење пројекта *Подришка Савској комисији у припреми и спровођењу Плана управљања сливом ријеке Саве – Сава RBM Плана* и камата на средства.
- износа од 30.133,79 евра (40,000.00 USD), грант UNECE (друга уплата) за спровођење пројекта *Изградња везе између планирања управљања ризиком од поплава и процјене климатских промјена у сливу ријеке Саве* и камата на средства.
- износа од 31,67 евра, камата на средства у БиХ фонду.

Укупни трошкови Посебног и Повјереничког фонда у финансијској 2011. години су износили 69.902,48 евра, а главни дио овог износа је употребљен за припрему пројекта *Изградња везе између планирања управљања ризиком од поплава и процјене климатских промјена у сливу ријеке Саве* и за спровођење пројекта *Подришка Савској комисији у припреми и спровођењу Плана управљања сливом ријеке Саве*.

6.3. Остале активности

Током финансијске 2011. године је настављен развој интерног и екстерног финансијског управљања. Спроведена је ревизија финансијског управљања Међународном комисијом за слив ријеке Саве у финансијској 2010. години и Савска комисија је разматрала *Извјештај о ревизији* на 27. сједници Савске комисије. Корекције *Финансијских правила* су припремљене и предложене Савској комисији за усвајање.

ДОДАЦИ

ДОДАТАК I. Попис чланова и замјеника чланова Савске комисије

Бр.	Име и презиме	Функција	Институција
Босна и Херцеговина			
1.	Кемал Каркин	Члан Савске комисије	Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине
2.	Саво Глувић	Замјеник члана Савске комисије	ВП „САВА” Градишка, Босна и Херцеговина
Република Хрватска			
3.	Никола Мендрила	Члан Савске комисије, <i>од 29. фебруара 2012. године</i>	Министарство поморства, промета и инфраструктуре Републике Хрватске
4.	Марио Бабић	Члан Савске комисије, <i>до 29. фебруара 2012. године</i>	Министарство поморства, промета и инфраструктуре Републике Хрватске
5.	Ружица Дрмић	Замјеник члана Савске комисије	Министарство пољопривреде Републике Хрватске
Република Србија			
6.	Александар Продановић	Предсједавајући, члан Савске комисије	Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде Републике Србије, Републичка дирекције за воде
7.	Миладин Аврамов	Замјеник члана Савске комисије	Министарство животне средине, рударства и просторног уређења Републике Србије
Република Словенија			
8.	Митја Брицелъ	Потпредсједавајући, члан Савске комисије	Институт за воде Републике Словеније
9.	Александер Чичеров	Замјеник члана Савске комисије	Министарство спољних послова Републике Словеније

ДОДАТАК II. Попис стручних група Савске комисије

Сљедеће стручне групе су биле активне током извјештајног периода:

- Стална стручна група за управљање ријечним сливом (PEG RBM);
- Стална стручна група за спречавање и контролу акцидената (PEG APC);
- Стална стручна група за заштиту од поплава (PEG FP);
- Стална стручна група за пловидбу (PEG NAV);
- *Ad-hoc* стручна група за ријечне информационе сервисе - РИС (*Ad-hoc* RIS EG);
- *Ad-hoc* стручна група за Географски информациони систем - ГИС (*Ad-hoc* GIS EG);
- *Ad-hoc* стручна група за хидролошка и метеоролошка питања (*Ad-hoc* HM EG);
- *Ad-hoc* стручна група за правна питања (*Ad-hoc* L-EG);
- *Ad-hoc* стручна група за финансијска питања (*Ad-hoc* FIN EG).

У складу са Оквирним споразумом о сливу ријеке Саве, стручне групе представљају службену основу за пружање помоћи, смјерница и координацију свих активности Савске комисије које се односе на спровођење Оквирног споразума. То такође подразумијева да сви релевантни папири, документи и приједлози припремљени од стране Секретаријата треба да се прослиједи на разматрање стручним групама прије достављања истих на одобрење Савској комисији.

ДОДАТАК III. Попис састанака са интересним групама који су организовани од стране Савске комисије

Током извјештајног периода, Савска комисија је организовала или учествовала у организацији низа савјетодавних радионица, јавних презентација и осталих састанака са интересним групама, укључујући и следеће:

- Округли сто о активностима које се односе на прикупљање средстава за пројекте Савске комисије (Сарајево, 17. маја 2011. године);
- Састанци на тему заштите моста Мехмед-паше Соколовића на ријеци Дрини у Вишеграду (БиХ) (Сарајево, 18. маја 2011. године; Вишеград, 7. октобра 2011. године; Бајина Башта, 17. јануара 2012. године);
- 1. савјетодавна радионица на тему израде *Програма за развој Плана управљања ризиком од поплава за слив ријеке Саве* (Загреб, 23. маја 2011. године);
- 1. савјетодавни састанак на тему укључивања интересних група у спровођење *Оквирног споразума о сливу ријеке Саве* (Сарајево, 28-29. јуна 2011. године);
- Савјетодавна радионица на тему *Програма мјера за 1. План управљања сливом ријеке Саве – Сава RBM План* (Сарајево, 29-30. јуна 2011. године);
- Завршна радионица о web апликацији за израду *Плана обиљежавања ријеке Саве* (Загреб, 5. јула 2011. године);
- 1. састанак Одбора за надзор и координацију пројекта *Обнова и развој превоза и пловидбе на пловном путу ријеке Саве* (Загреб, 5. септембра 2011. године);
- Састанци на тему припреме пројекта *Биодиверзитет и еколошки статус наноса, вода и биота у сливу ријеке Саве* (Загреб, 7. септембра, 10. октобра и 15. новембра 2011. године);
- Састанак на тему припреме пројекта *Сигурносни систем за управљање загађењем на прекограничним водама* (Загреб, 15. септембра 2011. године);
- 6. састанак са заповједницима лучких капетанија у сливу ријеке Саве (Славонски Брод, 27-28. септембра 2011. године);
- Састанак на тему припреме пројекта *Одрживо оперативно прогнозирање поплава у реалном времену и управљање водним ресурсима* (Загреб, 5. октобра 2011. године);
- Форум интересних група Саве – Радионица о *Плану управљања сливом ријеке Саве* и нацрту укључења будућих интересних група (Београд, 9-10. новембра 2011. године);
- Наставна радионица на тему посредовања у преношењу знања између научне и политичке заједнице у области управљања водама и климатским промјенама (Загреб, 30. новембра – 2. децембра 2011. године);
- 1. састанак службеника за односе са јавношћу Страна *Оквирног споразума* на тему прославе Дана ријеке Саве 2012. године (Загреб, 17. фебруар 2012. године);
- Састанак на тему даље припреме и проналажења финансијских средстава за пројекат о доприносу сектора за мала и средња предузећа (МСП) одрживом развоју слива ријеке Саве (*SAVA-SME*) (Загреб, 24. фебруара 2012. године);
- Округли сто о нацрту *Протокола о прекограничним утицајима уз Оквирни споразум о сливу ријеке Саве* (Загреб, 6. марта 2012. године).

ДОДАТАК IV. Преглед активности које су организоване за прославу Дана ријеке Саве 2011. године

Централни догађај у оквиру прославе Дана ријеке Саве 2011. године је био Трећи састанак Страна Оквирног споразума, који је одржан 31. маја и 1. јуна 2011. у мјесту Брдо у Словенији. На састанку су усвојени и подржани документи од велике важности за даље спровођење Оквирног споразума (погледати Увод *Извјештаја*). У оквиру вечерњег пријема, који је организован 31. маја, с циљем најаве Састанка и обиљежавања Дана ријеке Саве, уприличен је концерт музике савског региона под називом „*The Sava Water Suite*“, који су извели музичари из Аустрије, Италије, Словеније и Хрватске, инспирисани популарном музиком савског региона. Концерт је организован у сарадњи са канцеларијом UNESCO-а чије се сједиште налази у Венецији, као први у низу догађаја који су планирани у оквиру UNESCO пројекта *Water Suite* (још један концерт је организован у граду Фонтанафреда, у Италији, 27. августа 2011. године). Састанак Страна Оквирног споразума је био попраћен и изложбом најбољих фотографија слива ријеке Саве под називом *Ријека Сава – природа, људи и културе*.

Осим Састанка Страна *Оквирног споразума*, организован је и низ других активности, финансираних кроз пројекте друштвене одговорности, у сарадњи са представницима компаније *Coca-Cola* и министарстава која су надлежна за спровођење *Оквирног споразума о сливу ријеке Саве*.

- У Босни и Херцеговини, пројекат *Чист Врбас* су спровели UNDP БиХ и *Coca-Cola* БиХ, с циљем подизања свијести о потреби заштите воде и подршке текућим активностима које се односе на заштиту вода у сливу ријеке Врбас. Централни догађај у склопу пројекта, који је одржан 3. јула 2011. године, је обухватао:
  - јавну промоцију радова на изградњи фабрике за биолошко пречишћавање отпадних вода основне школе у Крупи код Бање Луке, и
  - рафтинг Крупа – Бања Лука, као дио Друге еколошке рафтинг регате на ријеци Врбас, која је организована од Горњег Вакуфа/Ускопља (30. јуна) до Српца (5. јуна), покривајући тако цијелу дужину ријеке.

На позив организатора одазвала се и Савска комисија која је на овом догађају имала свог представника.

Осим тога, у 2011. години је покренут и пројекат *Успјешно учешће јавности у управљању водама у сливу ријеке Саве* (пројекат IPA СВС у БиХ и Хрватској). Спровођење пројекта је започело одржавањем семинара у Бихаћу, у Босни и Херцеговини (16 – 21. маја), гдје је Савска комисија одржала уводну презентацију.

- У Хрватској је настављено спровођење пројекта друштвене одговорности, *Лијена наша Сава*, који финансира *Coca-Cola HBC* Хрватска. У поређењу са 2009. годином, када су 4 партнерске организације сарађивале на пројекту (Министарство регионалног развоја, шумарства и водопривреде, Министарство поморства, промета и инфраструктуре, *Coca-Cola HBC* Хрватска и Савска комисија), током 2011. године је у реализацију пројекта било укључено чак 36 партнерских организација. Према подацима које је прибавила *Coca-Cola*, приближно 15.000 грађана се окупило на четири Савска вашара (Загреб, Сисак, Жупања и Славонски Брод), која су организована у периоду од 3. јуна до 2. јула 2011. године, на сличан начин као и претходних година.

У 2011. години је покренута и интернетска страница пројекта (www.lijepanasasava.hr). Имајући на уму да је првобитна идеја пројекта формулисана у контактима између *Coca-Cole* и Савске комисије, први разговори који су објављени на интернетској страници су били разговори са представницима Савске комисије.

Након освајања Европске награде за изврност за најбољу кампању у Југоисточној Европи у 2009. години, пројекат је током 2011. године освојио још двије награде:

- националну награду, *CBTour* (Хрватски пословни туризам), за посебан допринос у повезивању култура путем туризма;
- посебну награду за најбољу кампању друштвене одговорности, усмјерену на заједницу у којој компанија дјелује, додијељену од стране *PR News' Platinum PR Awards*.

Осим тога, у Сиску је 1. јуна – на Дан ријеке Саве – промовисан и први *Наутичко-туристички водич за ријеку Саву*, на догађају који је организовала Хрватска привредна комора – регионалне коморе Сиска и Загреб.

Представници Савске комисије посјетили су и активно учествовали на свим поменутих догађајима.

- У Србији, низ активности је организовала Дирекција за воде Министарства пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде. Сљедећи догађаји су организовани у три града дуж ријеке Саве, обиљежавајући почетак прославе Дана ријеке Дунав 2011. године у Србији:
  - Акција „Активни за реке”, спроведена је у Шапцу 1. јуна и обухватала је еколошки перформанс и подјелу промотивног материјала грађанима (у партнерству са Унијом еколога UNESCO Подриње – Шабац и ученицима и наставницима основне школе), као и пријем добродошлице за групу фотографа из школе примјењених умјетности, који су раније направили серију фотографија ријеке Саве и њених плавних подручја, које су затим изложене током обиљежавања Дана ријеке Дунав.
  - На догађају који је приређен у Београду, 1. јуна, представљена су и три пројекта из Локалног еколошког акционог плана – *Дјечији еколошки фестивал на Савском венцу*, *Зелени дани на Савском венцу – Еколошки карневал* и јавна расправа о заштити животне средине (у партнерству са *Coca Colom* и Општином Савски венац).
  - У Сремској Митровици је организован низ такмичења - кајак (28. маја), риболов (29. маја), грнчарска радионица (30. маја), етно-вашар (31. маја), изложба слика и фотографија мостова на ријечи Сави (1. јуна) и тродневна умјетничка колонија (30. маја – 1. јуна) (у партнерству са Омладинским клубом и општином Сремска Митровица).
- У Словенији је настављено спровођење пројекта заштите ријеке под називом *Mojareka.si*, који је покренут 2009. године. Овај пројекат друштвене одговорности, који финансира *Coca-Cola HBC* Словенија, обухватио је три такмичења 2011. године, реализована под покровитељством Министарства животне средине и просторног планирања с циљем наглашавања важности заштите квалитета воде и давања доприноса подизању свијести о значају заштите квалитета вода. Такмичења су имала креативни и истраживачки дио у којима су током неколико мјесеци учествовали млади Словеније (предшколског узраста, узраста основне школе и средње школе) на сљедеће теме:

- *Mojaraka.si: Фото летак моје ријеке* (у партнерству са *Coca Cola* Словенија);
- *Дунавски умјетник - Danube Art Master: Од извора до моје чаше* (у партнерству са Међународном комисијом за заштиту ријеке Дунав) и
- *Водни детектив: Како заштитити питку воду?* (у сарадњи са НВО Институт за одрживи развој и животну средину).

Централни догађај је одржан 31. маја 2011. године у Брду код Крања (Словенија), гдје су побједницима уручене награде од стране представника словеначких министарстава надлежних за питања образовања, спорта, животне средине и просторног планирања, као и представника Међународне комисије за заштиту ријеке Дунав, Савске комисије и *Coca Cole* Словенија.

ДОДАТАК V. Листа скраћеница

AEWS	Accident Emergency Warning System Систем раног упозоравања на опасност од акцидентата
B&H	Bosnia and Herzegovina Босна и Херцеговина
DG ENV	Directorate General of the EC for Environment Генерални директорат Европске комисије за животну средину
DIKTAS	<i>Protection and sustainable use of the Dinaric karst transboundary aquifer system / Заштита и одрживо коришћење система прекограничних аквифера у Динарском кршу</i>
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development Европска банка за обнову и развој
EC	European Commission Европска комисија
EIB	European Investment Bank Европска инвестициона банка
<i>Espoo Convention</i>	<i>UNECE Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context / Конвенција о пројени утицаја на животну средину у прекограничном контексту</i>
EU	European Union Европска унија
FASRB	<i>Framework Agreement on the Sava River Basin</i> <i>Оквирни споразум о сливу ријеке Саве</i>
FRM	Flood Risk Management План управљања поплавама
FY	Financial Year of the ISRBC Финансијска година Савске комисије
GIS	Geographical Information System Географски информациони систем
GWP-Med	Mediterranean Regional Partnership of the Global Water Partnership Медитеранско регионално партнерство Глобалног партнерства за воде
ICPDR	International Commission for the Protection of the Danube River Међународна комисија за заштиту ријеке Дунав
IPA	Instrument for Pre-Accession Assistance ЕУ инструмент предприступне помоћи
ISRBC	International Sava River Basin Commission (Sava Commission) Међународна комисија за слив ријеке Саве / Савска комисија
NAIADES	<i>Navigation and Inland Waterway Action and Development in</i>

	<i>Europe / Акциони програм Европске комисије за промоцију унутрашњег водног саобраћаја у Европи програма Европске комисије за промоцију унутрашњег водног саобраћаја у Европи</i>
NELI	<i>Cooperation-network for logistics and nautical education focusing on inland waterway transport in the Danube corridor supported by innovative solutions / Мрежа сарадње за едукацију у логистици и наутици са фокусом на превоз унутрашњим пловним путевима дунавским коридором подржана иновативним рјешењима</i>
NEWADA	<i>Network of Danube Waterway Administrations / Мрежа ријечних управа-администрација за пловни пут Дунава</i>
NGO / NBO	Non-Governmental Organization Невладина организација
NHMS	National Hydro-Meteorological Service Национална хидро-метеоролошка служба
OSCE / ОЕБС	Organization for Security and Cooperation in Europe Организација за европску безбједност и сарадњу
PIAC	Principal International Alert Center Главни међународни центар за алармирање
PIANC	Permanent Congress of the International Navigation Association Стални конгрес међународне асоцијације за пловидбу
PLATINA	<i>Platform for the implementation of NAIADES / Платформа за имплементацију NAIADES-a</i>
RBM	River Basin Management Управљање ријечним сливом
RCC	Regional Cooperation Council Савјет за регионалну сарадњу
REC	Regional Environmental Center Регионални центар за животну средину
RIS	River Information Services Ријечни информациони сервиси
SedNet	Sediment Network Европска мрежа интересних група које се баве управљањем наносом
SEE TCP	South-Eastern Europe Transnational Cooperation Programme Међудржавни програм сарадње за југоисточну Европу
SEETO	South East Europe Transport Observatory Транспортни опсерваториј за југоисточну Европу
SME	Small and Medium Enterprises Мала и средња предузећа
ToR	Terms of Reference Пројектни задатак
UNECE	United Nations Economic Commission for Europe Економска комисија Уједињених нација за Европу

UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization / Организација за образовање, науку и културу Уједињених нација
USACE	United States Army Corps of Engineers Јединица за инжињерију Војске САД-а
WANDA	<i>Waste Management for Inland Navigation on the Danube</i> Управљање отпадом у унутрашњој пловидби на ријеци Дунав
WATCAP	<i>Water and Climate Adaptation Plan for the Sava River Basin /</i> Воде и план прилагођавања климатским промјенама за слив ријеке Саве
WFD	EU <i>Water Framework Directive</i> (Directive 2000/60/EC) / Оквирна директива ЕУ о водама
WMO	World Meteorological Organization Свјетска метеоролошка организација